

PRACCA

Pismo poświęcone sprawie robotników i inteligencji pracującej.

Redakcja i administracja Przejazd № 8.

TELEFON № 32.

Konto czekowe P. K. O. 63143

CENA PRENUMERATY:

Miesięcznie mk. — 20 kwartałowo mk. 60. — rocznie mk. 240. —

Cena numeru pojedynczego 1 mk.

Administracja otwarta od g. 9 rano do 7 wiecz.

Redaktor przyjmuje we wtorki i piątki od 5 — 7 wiecz. Sekretariat Redakcji otwarty dla publiczności od 5—7 po poł. codziennie.

Rekopisów nienadających się do druku Redakcja nie zwraca. Artykuły bez oznaczenia honorarium uważane są za bezpłatne.

CENA OGŁOSZEŃ:

Przed tekstem mk. 5.00, w tekście mk. 6.00, po tekście reklamy mk. 3.00, nekrologi mk. 2.00, zwyższenie 2.50 za wiersz podłogowy jednolitego.

Ogłoszenia drobne 40 L za wiersz, dla poszukujących pracy 30 Ogłoszenia nadesłane po g. 6 wiecz. 50 procent drożej.

Teatr Polski

Dzielnia 18.

pod dyrekcją Fr. Rykiewskiego.

Piątek d. 11 b. m. Premiera

„ŚNIEG”

dram. w 3 akt. St. Przybylskiego.

Sobota 12 b. m. Star. Kom. Kult. Oświat.

Zmartwychwstanie

Dramat w 5 akt. L. Tolstoja.

Dookoła przesilenia.

Przesilenie gabinetowe, na które się już oddawna zanosiło, przybrało wreszcie formę dość nieoczekiwaną. Zamiast bowiem spodziewanej tylko rekonstrukcji gabinetu przez wprowadzenie doń przedstawicieli socjalistów — mamy zupełny upadek rządu Skulskiego.

Jest to niewątpliwie zasługa, czy też wina — jak kto woli — Polbkiego Stronnictwa Ludowego pod wodzą Witosa. Stronnictwo to, które wraz z Narodowym Zjednoczeniem Ludowym tworzyło podstawę dotychczasowej większości sejmowej i które w rządzie miało trzech swoich przedstawicieli, od dość dawna rzucało projekt rekonstrukcji gabinetu. Zaczęło mówić coraz częściej o tak zwanej nowej większości centrowo-lewicowej. Pod znakiem takich zmian w rządzie obradował doroczny zjazd P. P. S. Pod tym samym znakiem obradowała w początkach czerwca Rada Naczelna P. S. L., która zasadniczo nawet już wtedy zgodziła się nawet na rozbić rządu obecnego.

Boć tak, a nie inaczej należy sobie tłumaczyć oddanie do dyspozycji stronnictwa swych tek przez ministrów Bardla i Kędziera. Od tej chwili kryzys rządowy wisiał w powietrzu, trzeba było tylko mniej więcej ważnego powodu, aby przesilenie rządowe „wybuchło”.

Czem sobie należy tłumaczyć dążenie Witosa do stworzenia nowego rządu, opartego o nową większość sejmową centralno-lewicową?

Odpowiedź na to pytanie daje nam po części organ lwowski Pol. Stron. Lud. „Kurjer lwowski” w artykule z dnia 7 czerwca p. t. „Podłoże przesilenia”.

Autor tego artykułu odrzuca przypuszczenie ośmieszające, jakoby podłożem przesilenia była sprawa sekwestru.

Punkt ciężkości tego zagadnienia leży gdzieś indziej, a mianowicie w niemożności trwałego połączenia i współpracy P. S. L. z prawicą. I dlatego wbrew pogłoskom niektórych gazet warszawskich, nie może być mowy o utworzeniu większości prawicowo-centrowej. Jeżeli chodzi o Piastowców, to względy idea-

we, taktyczne i agitacyjne nakazują im szukać raczej zbliżenia do lewicy, niż do prawicy. Zarówno bowiem sprawa pokoju i polityki na szerszą na wschodzie, jak sprawa polityki wewnętrznej — Konstytucja i sprawa rolno-zbiżają Piastowców do Stronnictw robotniczych N. P. R. i P. P. S.

Szkopulem niełatwym do przewyciężenia przy ewentualnym tworzeniu tej większości centrowo-lewicowej — będzie sprawa sekwestru. Narazie ona swem ostrzem wysuwa się na czoło wypadków i komplikuje i zaciemnia sytuację.

Jeżeli bowiem p. Witos chce stworzyć centrowo-lewicowy blok stronnictw, to klub jego nie powinien tak zawzięcie obstawać przy wolnym handlu, który jest nie do przyjęcia dla stronnictw robotniczych. O ile wniesić można z wyżej wzmiankowanego artykułu, ludowcy nie będą ze sprawy wolnego handlu robili warunku, któryby miał nie dopuścić do porozumienia z lewicą.

Jeżeli w komisji aprowizacyjnej przedstawiciele piastowców i wyzwolenców wypowiadają się bezwzględnie przeciw sekwestrowi, to ma to może więcej znaczenie demonastracyjno-taktyczne, aniżeli istotne.

Dziś byłoby rzeczą przedwczesną starać się określić, w jakim kierunku rozwiną się wypadki i jaki będzie nowy rząd. To jedno trzeba powiedzieć, że przesilenie obecne przechadza ustaleniu polityki aprowizacyjnej na rok 1920-1, jest to sprawa tam groźniejsza, że przesilenie to może się przewlekać.

W chwili najśrodekowej dla przeprowadzenia sekwestru, czy jakiegokolwiek innego planu polityki aprowizacyjnej — Sejm będzie się musiał zajmować załagodzeniem przesilenia rządowego.

W takich warunkach i nasza Konstytucja też będzie musiała pójść na ramię na bok.

Strony ujemne obecnego przesilenia są więc znaczne, czy je zrównoważą strony dodatnie — to przyszłość pokaże.

Wybory w Niemczech.

Dzienniki niemieckie donoszą z Berlina, że rząd niemiecki skutkiem wyniku wyborów do parlamentu, podał się do dymisji. Według dotychczasowych obliczeń, rezultat wyborów przedstawia się jak następuje: Socjaliści rządowi otrzymali 5397160 głosów, socjaliści niezależni 480328, centrowcy 3368695, bawarska partia ludowa 1136983, zwycięska partia ludowa 74732, niemiecka partia ludowa (liberali) 5019050, niemiecka partia ludowo narodowa (konserwatyści) 2786733, demokraci 2157036, zjednoczona partia bawarska stanu średniego 406916, komuniści 425430, Welfowie 152924, turyński związek rolniczy 15487, bawarski związek chłopski 214867, wirtemberski związek chłopski 285825, wirtemberska partia obywateli 100488, Polacy 55911, około 100,000 głosów było rozstrzelanych. Razem oddano 24596476.

Nowy parlament niemiecki składać się będzie z 108 socjalnych demokratów rządowych, 85 centrowców, 80 niezależnych socjalistów, 67 niemieckich narodowych konserwatystów, 60 liberalnej partii ludowej, 45 demokratów, 7 komunistów, 3 welfów, 21 głosów zjednoczenia chrześcijańskiego, 2 członków bawarskiej partii chłopskiej, 8 członków wirtemberskiej partii i 2 turyńskiej partii rolniczej. W okręgach plebiscytowych wybory stosownie do zakazu koalicji nie odbyły się.

Na marginesie chwili.

Podwyżka opłat szkolnych.

Wśród rodziców, których dzieci uczęszczają do prywatnych szkół średnich — a wobec znikomej w b. Kongresówce ilości szkół państwowych jest to olbrzymia większość rodzin — panuje żywe zaniepokojenie z powodu zapowiadanej podwyżki opłat szkolnych na r. 1920/21 do niesłychanej wprost wysokości. Mówi się o — cyfrze 5000 mk. od dziecka! Wyobraźmy sobie sytuację urzędnika, mającego dwoje dzieci w najwyższych klasach, kiedy istną tragedją byłoby wycofanie ich ze szkoły i oddawanie do rzemiosła lub handlu!

Wśród szkół, o które idzie, są takie, które ministerstwo oświecenia chciało z początkiem przyszłego roku szkolnego upaństwowić, co byłoby prawdziwym dla rodziców i dzieci błogosławieństwem. Obecni kierownicy szkół mieli otrzymać stanowiska dyrektorów. Otóż pp. kierownicy oparli się temu bardzo stanowczo i zamiar ten, jak się zdaje, udarowali.

Wynika stąd, że panowie ci, podnosząc opłatę, chcą nie tylko uzyskać pokrycie dla zwiększonych wydatków, ale i sobie zabezpieczyć nadal zyski, przewyższające zapewne znacznie dotację dyrektora państwowej szkoły średniej!

Państwowa Szkoła Włókiennicza w Łodzi, Pańska № 115,

Z WYDZIAŁAMI:

mechanicznym, przedziałniczym, tkackim i farbiarsko-wykończalniczym.

Zapis kandydatów na kurs 1 ze świadectwami z ukończenia 4 klas szkoły średniej lub z ukończenia 7 oddziałów szkoły powszechnej, przyjmuje Kancelaria Szkoły codziennie, prócz niedziel i świąt, od godziny 9 rano do 12 w południe.

Exzamin sprawdzający z języka polskiego, historii Polski, matematyki i rysunków wolnogerznych odbędzie się w końcu sierpnia r. b.

Dyrektor Szkoły: A. Trojanowski

Czy ministerstwo sądzi, że wobec tej „nieprzejednanej” postawy jest bezbronne? W tej chwili, może. Ale uzbroić się byłoby mu bardzo łatwo. Wystarczy zażądać od Sejmu uchwalenia krótkiej ustawy w dwóch paragrafach, wedle której wysokość opłat w szkołach prywatnych podlega zatwierdzeniu ministerstwa oświecenia.

Z tą bronią w ręku, ministerstwo może zupełnie inaczej mówić z tymi „przedsiębiorcami” szalonymi, którzy upaństwowienie swych zakładów, a przez to wprowadzenie u nas szkolnictwa średniego na jedyne właściwe tory, uważają za zamach na swoją kieszonkę za próbę „wywłaszczenia”.

„Kurjer Polski” (Warszawa) uważa, że w innych szkołach, o ile zasługują na poparcie, można sobie poradzić z pomocą subwencji rządowych; wobec zakładów, które można upaństwić niema innej, jak wyżej wskazana, drogi.

Ze Zjazdu Inspektorów szkolnych okręgowych.

(k) Odbył się zjazd inspektorów szkolnych okręgowych w Łodzi, w lokalu inspektoratu szkolnego okręgu łódzkiego. W zjeździe wzięli udział wszyscy inspektorowie szkolni z terytorjum Województwa łódzkiego. Na zebranie przybył Wojewoda łódzki A. Kamiński. Zjazd obradował nad kwestją kandydatów na inspektorów szkolnych okręgowych, nad kwestją organizowania szkolnictwa na kresach wschodnich, wreszcie nad sprawą nauczania religji w szkołach powszechnych i unormowania stosunku władz duchownych do świeckich w sprawie nauczania religji w szkołach ludowych.

W tych wszystkich sprawach powzięto bardzo ważne postanowienia, które w formie memoriału zostaną przedstawione Centralnym władzom rządowym. Do sporządzenia memoriału i zebrania,

materiału obrad, upoważniono inspektora szkolnego Fr. Raba.

Treść uchwał, ze względu na ich wielką doniosłość społeczną, zostanie po ostatecznym ich zredagowaniu, podana do wiadomości publicznej.

Ukonstytuowane następnie zarząd Związku inżynierów Województwa Łódzkiego, do którego weszli pp. J. Grabiński (przewodniczący) F. Ráb (sekretarz) i J. Radwański (skarbnik).

Co kupić na imieniny?

Nad rozwiązaniem powyższego pytania, urastającego wobec panującej u nas wszechwładnie drożyzny do wyżyny zagadnienia, biedzić się będą ci wszyscy, którzy bądź w rodzinie, bądź w kole przyjaciół mają solenizantów o imionach: Antoni, Jan, Piotr, Paweł lub Antonina, Wanda, Janina, Emilia...

Toć czerwiec! Zbliżają się dni tak popularnych u nas świętych paparonów...

Co kupić? Każdy w miarę możliwości chciałby ofiarować coś co sprawiłoby solenizantowi lub solenizantce radość istotną, co miałyby wartość bezwzględna, byłoby szczęśliwym połączeniem miłego z pożytecznym.

W chwili, gdy Polska ma prawo żądać od swych obywateli rozumnej oszczędności, należy powstrzymać się od wydawania, a raczej od trwonienia setek marek na słodycze, na cacka bezużyteczne, na drobiazgi toaletowe, na perfumy — słowem na rzeczy zbytku, przeważnie importowane z zagranicy, obniżające wartość naszej waluty.

Więc kwiaty? Podarek najmiłszy, najwzniecający, znak bowiem widomy odradzania się przyrody po śnie zimowym, symbol wiosny życia, a dziś odrodzającej się Polski.

Kwiaty jednak szybko zwiędną, poschną, zginą, nie pozostawiając śladu po sobie, nie będą mówiły stale obdarowanemu o sercu lub pamięci tego, który je ofiarował.

Więc na miły Bóg, co kupić?

Odpowiedź tak łatwa!

Istnieje podarunek, jaki każdy polak lub polka nabyć może, posiadając choćby tylko sto marek, a więc znacznie mniej, niż kosztuje obecnie pudełko czekolady lub niewielka wiązanka kwiatów.

Podarunek ten sprawi niewątpliwie radość wielką obdarowanemu będzie czynem patriotycznym świadczącym chlubnie o zrozumieniu przez nas chwili dziejowej i obowiązku względem Polski.

W tym roku wyjątkowym, w rok potężnie odradzającej się Pol-

ski każdy solenizant lub solenizantka otrzymać powinien od swoich krewnych, przyjaciół i znajomych tylko jeden rodzaj podarunku—świadectwo Pożyczki Odrodzenia.

W ten sposób czyniąc zadość nakazowi serca lub pamięci przysporzymy skarbowi Rzeczypospolitej milionów marek, zagadnienie „co kupić na imieniny”, rozwiążemy tak jak możemy i powinniśmy.

Głosy publiczności.

Jeszcze o pobór do wojska.

Dowiedziawszy się we czwartek, z gazety poczytano pisma robotniczego o zapale i chęci roczników 1903 ich, do obrony O czyny naszej, uważamy także że rocznik ten można śmiało włączyć do wojska.

Widzimy jak dzielnie i bohaterko trzymają się dzieci nasze, które wstąpiły do Armii polskiej w pierwszym początku, gdy Niemiec i Moskal zostali rozbici, a zaczęła się formować armia ochotnicza, do której przyjmowano ochotników po skończeniu lat 16.

To dziecko, które wstąpiło po ukończeniu lat 16 do pierwszych szeregów tworzącej się Armii polskiej, jeszcze nie poznało dobrze broni i poszło pierwszy raz na front bolszewicko-ukraiński bronić Matki swej ukochanej Polski—daje nam przykład.

To też i my możemy teraz iść za śladem tych bohaterów i jednogłębziej możemy śmiało zawałać „Na obronę O czyny naszej, której kwiat zaczął dopiero rozkwitać, a wrogowie nasi chcą go nam zerwać i zwiędzić, twórzmy armię! Bez niej zginiemy, a chcąc utworzyć ją potrzebujemy, niech będzie także powołany pobór rocznika 1903-go.

Prosimy też Pana Redaktora i posta Waszkiewicza ażeby to także przedstawił w Sejmie.

A. Rybczyński.

Salomonowy pomysł

Na istic Salomonowy pomysł wpadła nasza komenda policji, aby swych podwładnych policjantów zapatrzyć w żywność.

Przed świętami Wielkanocnymi wydano rozkaz, aby policjanci oddali wszystkie swoje legitymacje chlebowe i to tak, zaraz jednego dnia i o jednej godzinie. Nie pytano się nas o zgodę ani też nie wyjaśniono w jakim celu, prywatnie tylko dano się zszyszeć, że robi się to, aby policjantów lepiej zaopatrzyć w artykuły kontyngentowe.

Niedługo czekali policjanci na skutki tego „dobrejście”, gdyż najpierw nie wydano za jeden miesiąc przynależnego policjantom kontyngentu, a po tem i za drugi miesiąc, aż w trzecim miesiącu, to jest przed świętami, kiedy wszędzie wydawano deputaty, w ostatni dzień laskawie wydano za jeden okres mąkę i cukier. A na 121 okres to już wprost cudownie otrzymują policjanci należne artykuły, mianowicie na każdy komi-

sariat przysłano po 6—8 struści, z wyraznym rozkazem, aby to rozlosować tak, żeby wygrywający otrzymał 2 funty pieczywa (III).

A teraz trzeba wziąć pod uwagę, że jeżeli jest w komisariacie 60 policjantów (z rodzinami 240 osób), więc na taką to liczbę wydaje się 32 funty chleba. Więc policjanci nie mają prawa chleba kupować, tylko „losować”? Wobec glodowych pensji i szalonej drożyzny jest to — jak można nazwać te fakty.

A gdy który z policjantów zwalnia się, nie mogą wyżyć za tak marno wynagrodzenie, to zaraz wypływa się w rozkazach, że brak policjantom „poświęcenia i patriotyzmu”...

policjant.

Ządania kolejarzy radomskich

Prezes ministrów, minister komunikacji, marszałek Sejmu i niektórzy posłowie otrzymali od pracowników kolejowych dyrekcji Radomskiej telegramy, w których pracownicy zawiadamiają, że zwolnieni na walne zebranie wiceprzewodniczących kolejowych dyrekcji radomskiej jednogłośnie uchwalili zażądać regulacji płac i niezwłocznego wnieścia tej sprawy i uchwalenia jej w Sejmie przed wakacjami letnimi, czasowo zaś pracownicy domagają się wypłacenia poborów co 10 dni pracownikom etatowym i daniówkowym. Pracownicy w końcu domagają się, że wstrzymanie dostawczego wynagrodzenia, pobieranego przez nich, przed wakacjami pracowników państwowych, że o ogólne położenie — według nich — przedstawia się groźnie.

Wiadomości bieżące. Kalendarzyk.

11	Wschód słońca, 3 m. 40
Piątek	Zachód 8 m. 19
	Wschód księżycy 12 m. 32
	Zachód 1 m. 56

Wspominki historyczne.

11. VI. 1611. Oblegany od dłuższego czasu, przez Zygmunta III, Sioleński poddaje się. Odznaczyli się przy tem: Jakób Potecki i Bartłomiej Nowodworski, kawaler maltański.

Z życia organizacji N. P. R. Zebranie pracowników miejskich.

Wszyscy pracownicy Magistratu m. Łodzi, należący do NPR (NZR) przeszli się o przybycie do Klubu, Piotrkowska 91, w piątek 11 czerwca o godzinie 7 i pół wiecz.

Wobec b. ważnych spraw, obecność wszystkich koleśków i koleśzanek jest obowiązkową. Wejście za legitymacjami.

Dwaj ukraińscy ministrowie.

(Wspomnienie).

Władysław Prokopowicz, prezes ministrów ukraińskich, syn popa z Białej Cerkwi, mały, o ładnych, piwnych oczach, dowcipny, subtelny, europejski, mały w sile wieku, poznał Europę; 3 lata uczył w Niemczech, we Francji, jest literatczyń, nawet względem Rosji (której ukraińcy najwięcej nienawidzą) nie ujawniał tego uczucia, jest taktowny, ma umiar, jest w sile wieku.

Kolegowaliśmy na uniwersytecie Kijowskim, gdzie studjowaliśmy historję (1900—1904). P. był przez szereg lat nauczycielem historii w szkołach Kijowskich; tu dojrzał w nim wytrwały bojownik o lepszą przyszłość swego ludu, zwłaszcza o rozwój kultury tego ludu. W r. 1905 po raz pierwszy pozwolono w Rosji wydawać czasopisma ukraińskie (dziennik „Rada” i „Naukowy Wistnik”), oraz drukować rozmaite dzieła dla ludu, przedtem karnie wyłączone pio-

senkami i opowiadaniem o gospodarstwie wiejskiem. Ale potworna reakcja, która zaczęła się szerzyć niemal naza-jutrz po obietnicach, wolnościowych, (1905—1914) ogłosiła ludzi czujących po ukraińsku, pragnących odrodzenia swego ludu, za pośrednictwem szkolnictwa ukraińskiego i wogóle przy pomocy kultury narodowej—za zdrajców, za „maszypin-ców”. Prześladowaniom uległ Prokopowicz, gdy na zjeździe nauczycieli ludowych w Petersburgu 1912 r. zgłosił wniosek o ukraińzacji szkoły na Ukrainie: został wyznaczony z posady przez kuratora żyłowa, b. rektora uniw. Warszawskiego, który w r. 1898 poszedł do Wilna haniębny telegram na uroczystość odsłonięcia pomnika Murawjewa-Wiesza-tiela. Pozbawiony zarobku i oderwany od kochającej go młodzieży, Prokopowicz żył w biedzie: pamiętam w jego mieszkan-ku soję, z której wyczerpały stalowe żebra, sprężyny, niejednokrotnie wypadło mi nocować u gościnnej rodziny P. W tym okresie P. został pomocnikiem kustosa Muzeum historycznego w Kijowie i zawzięcie zaczął badać dzieje Kijowa, wygłaszając od czasu do czasu odczyty o tem i przygotowując do druku prace.

Nawiązywał też liczne stosunki z nauczycielstwem ludowym, uczestnicząc w zjazdach i kursach; zasiadał artykułami o sprawie ukr. czasopism ukraińskie, oraz ogromnie wpływowym dziennik inteligencji rosyjskiej „Russkija Wiedomości” (Moskwa).

W r. 1918 był ministrem oświaty podczas rządów rady. Bywał czasem tak przemęczony, że ratował nadwątlone nerwy wędrówką na Kaukaz lub nad Dniepr. I właśnie ta delikatność organizacji nerwowej zastanawia mnie. Czy pocięła nieżyłochanie sięgającej pracy? Natomiast posiadany gwarancję, iż nie popadnie żadnej nieuczciwości.

Jest dżentelmenem, gorąco kochającym swój lud, ale brzydzącym się podłością, z takim człowiekiem Polska może spokojnie porządkować o warunkach współżycia.

Drugi minister Sergijusz Tymoszenko jest architektem, który zasłynął jako twórca stylu ukraińskiego w budownictwie; wznosił w tym stylu kilka domów w Kijowie i Charkowie. Jest synem Polki, ale nieświadomie, więc wpływów polskich nie odcał, jest nawet dość wrogo usposobiony do Polaków, uważa-

Teatr, muzyka i sztuka.

Teatr Polski.

Występy Marji Mirskiej.

Dziś na scenie Teatru Polskiego ukazał się utwór jednego z najpopularniejszych dramaturgów S. Przybyszewskiego p. t. „Śnieg”, dzieło prawdziwego talentu.

W niedzielę po południu „Kontroler wagonów sypialnych”. Wieczór „Edukacja Bronki”, występ M. Mirskiej. Wtorek premiera „Kobiety bez skazy” G. Zapolskiej.

Z miasta.

Łódź bez gazu.

(k) Magistrat wysłał do P. U. W., Min. spraw wewn. i posłów Fichny i Napiórkowskiego depezę następującej treści:

Gazownia miejska z powodu kompletnego wyczerpania węgla jutro staje. Niezbędnym jest, celem uniknięcia katastrofy, rozporządzenie do miejscowego departamentu o rekwizycji węgla załim wysłany dla Gazowni nadejście. Należność za węgiel od 14 kwietnia, to jest dnia przejścia Gazowni przez miasto w wysokości 5 milionów całkowicie uregulowana; niezrozumiałem jest dla nas wobec tego wstrzymanie wysyłki węgla i narażanie miasta na brak światła, a także kolosalne straty materialne. Prosimy uchylić wszystko możliwe celem zapewnienia wysyłki i uchronienia miasta od katastrofy.

Ferjo w szkołach powszechnych.

(r) Zajęciem w szkołach powszechnych w Łodzi zostaną przerwane w dn. 16 czerwca.

W niektórych szkołach żeńskich wakacje już się rozpoczęły.

Z Wydziału Zaprojektowania.

Zgodnie z podwyższeniem cen na węgiel przez P. U. W., Magistrat z dn. 10 b. m. spowodował podniecenie węgla po 96 rak. za korzec kooperatywny, wazowe, i 104 rak. za korzec w doku na własnych placach.

Dodać należy, że część węgla od 1 czerwca do Łodzi już nadeszła i została rozprzedana ludności po starych cenach, ogłoszenia zaś o zwyczajnej taryfie dopiero wczoraj, wprowadzone przez to zamieszanie w paśróđ ludności.

Z kolei.

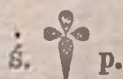
Z dniem 1 b. m., niezależnie od orol-nopolskiej taryfy osobowej i bagażowej wprowadzona została w życie na kolejach całego obszaru Państwa Polskiego, ogólna taryfa dla ruchu towarowego.

Od 1 czerwca można na każdej większej stacji, na całym obszarze Państwa nabyć bilet bezpośrednio do każdej innej stacji kolejowej, bilet obliczony wedle jednej taryfy i opłacony w jednej i tej samej walucie, jak również nadać łatwo za jedynym listem przewozowym za opłatą, obliczoną wedle jednakowych szemat taryfowych i na warunkach przewozu, jedynym na całej przestrzeni przebiegu tawaru. Równocześnie koleje przywracają ob-

jęc, iż roszcza niestosowne pretensje do Galicji Wschodniej. Urodził się w majątku, w Poltawczyźnie, jest niezmiernie silny fizycznie i wytrwały, całowiek potężnej woli, obdarzony dużą dozą gryzącego sarkazmu, znający ludzi, nieugięty bojownik o lepszą przyszłość swego ludu. Jako komisarz rządowy ukraiński w Charkowie, gdzie stale mieszkał, był przez bolszewików tropiony i ledwie życie uratował.

Siostra jego, uwieczniona przez Resjan za działalność patriotyczną, zginęła od choroby, nabytej w więzieniu. Starszy brat Stefan, profesor politechniki Kijowskiej, potem wyrugowany przez rząd, jest zankomitem uczyńnym. Więc rodzina Tymoszenki ideowa, ma ofiarę. Sam minister—jest człowiekiem twardym, trudno będzie z nim dojść do porozumienia w przyszłych koniunktach polsko-ukraińskich, ale jest człowiekiem niewątpliwie usciwym i b. zdolnym. Narodowi ukraińskiemu można pewniszować takich ministrów. P. Z.

Olga Ogińska-Mirska

żona Inspektora Szkół m. Łodzi, śpiewaczka operowa i nauczycielka przeżywszy lat 32, zmarła dnia 9 czerwca 1920 r.
Wyprowadzenie zwłok z Rąbienia do Aleksandrowa odbędzie się w piątek, dnia 11 b. m. o godz. 9 rano do kościoła, a następnie po nabożeństwie żałobnym, na cmentarz w Aleksandrowie.
O czym zawiadamiają kolegów, koleżanki, przyjaciół i znajomych w ciężkim smutku pogrążeni

Mąż i Matka.

powiedzialność za terminowość dostawy ładunków i podnoszą normy odszkodowania za zaginięcie lub brak towarów z 15 do 50 mk. za 10 kg.

Wizyta słowaków w Łodzi.

(k) Wczoraj o godz. 9 rano koleją Fabryczno-Łódzką przyjechała do naszego grodu delegacja Słowaczyni z nad granicy Czeskiej, w liczbie 76 osób. Dziś, w piątek goście słowacy będą na nabożeństwie w kościele św. Krzyża, odprowadzone na Intencję pomyślnego rozwiązania kwestii plebiscytowej. Po nabożeństwie zwiedzą fabrykę Tow. A. c. Poznańskiego oraz szkołę handlową kupiectwa łódzkiego, pozem odbędzie wędrowkę po mieście. Odjazd do Poznania nastąpi po kolacji o godz. 10.20 koleją kaliską.

Z życia towarzyskiego.

(r) Wczoraj o godz. 8-ej wiecz. w kościele św. Krzyża pobłogosławiony został zwłok małżeńskich pomiędzy p. Józefą Kozarską, wdową pracowniczą naszego piśmnia a p. Jerzym Oszesalskim, oficerem W. P.
Młody parze Redakcja zasyła serdeczne „Szczęść, Boga!”

Obrzymbia kradzież.

(r) Wczoraj w południe, niewykryci sprawcy, przez wywiercony w suficie otwór dostali się do znanego zakładu jubilerskiego Tobiasza przy ul. Piotrkowskiej 3 i w czasie nieobecności właściciela, będącego na obiedzie, zabrali pełną walizkę biżuterji, wartości ogółem do 6 milionów mk.

Oczywiście zlocczyncy zbiegli. Sledztwo w toau.

W objęciach śmierci.

(o) Wczoraj, w fabryce Szajblera przy ul. Emilji, róg Kilińskiego 44, robotnik Stanisław Olszniczak został pochwycony przez pas transmisyjny i uniesiony w powietrze. Szczęśliwym trafem siła rozpadu rzuciła go w powietrze, skutkiem czego uniknąć zdołał straszliwej śmierci w trybach maszyny. Przy upadku jednak odniósł tak ciężkie rany głowy i całego ciała, iż karetka Pogotowia Ratunkowego przewiozła go do szpitala ewangelickiego.

Niemcy wystawiają przeciw Francji 700,000 przeciw Polsce 300,000 żołnierzy.

KRAKOW 10 czerwca. „Il. Kurjer Codzienny” donosi: Paryska „L'Information” podaje następującą wiadomość: Kilka tygodni temu odbyła się w Berlinie tajna narada w sprawie zatargu zbrojnego z Francją i Polską.

Było obecnych paru ministrów, w tej liczbie minister wojny. Szef sztabu gen. wyjaśnił sytuację militarną. Niem-

cy są w możności wystawić 700,000 żołnierzy przeciw Francji i 300,000 przeciwko Polsce. Te siły uznane za dostateczne do rozpoczęcia kampanji, ponieważ sądzono, że Niemcy mogą liczyć na niejaką pomoc i będą w stanie uzupełnić swe siły przez powołanie kilku roczników rezerw. Decyzji nie powzięto, ponieważ zachowanie się pewnych państw których życzliwej neutralności możnaby się spodziewać, nie uważane było za dostatecznie jasne, aby dać Niemcom możliwość liczenia z pewnością, na ich wstrzymanie się od interwencji.

Przesilenie rządowe.

(Od własnego koresp.)

WARSZAWA, 10 czerwca. Przez cały dzień dzisiejszy trwały narady między poszczególnymi Klubami Sejmowymi do żadnych konkretnych wyników nie doprowadziły. Nader interesująco zapowiada się piątkowe posiedzenie Sejmu.

WARSZAWA, 10 czerwca (PAT). — Marszałek Sejmu Trąpczyński odbył wczoraj i dziś szereg konferencji z przedstawicielami stronnictw, a mianowicie: „Piastowcami”, grupą „Wyzwolenia”, lewicą PSL, socjalistami, mściszczanami, Narodową partią robotniczą, Zjednoczeniem i Chrześcijańską Demokracją. Celem konferencji było zbadanie stosunku

grup parlamentarnych do kwestji utworzenia gabinetu. Dziś po południu marszałek Seimu udał się do Belwederu i zdał sprawę Naczelnikowi Państwa o opinji stronnictw. Naczelnik Państwa przyjął następnie prezesa NZL, dra Dubawicza, a potem Witosa i Rafała.

Wieczorem rozpoczęła się między przedstawicielami „Piasta” i socjalistami, konferencja, której celem ma być ustalenie warunków możliwości współdziałania obu tych grup w utworzeniu większości sejmowej.

W kolach poselskich wyrażają opinię o możliwości utworzenia Gabinetu o charakterze bardziej lewicowym na wypadek, jeżeli NZL odmówi swego czynnego udziału w rządzie.

Litwa z bolszewikami i Niemcami przeciw Polsce.

(Wynurzenia litewskiego ministra spraw zagranicznych).

WILNO 10 czerwca. (PAT). Litewski minister spraw zagranicznych, Waldemaras, oświadczył posłowi Niedziałkowskiemu, co następuje:

Polska prowadzi politykę awanturniczą. Być może, że ma dość siły po temu. Litwa tego czynić nie może. Polska buduje sztucznie Białoruś i Ukrainę niepodległą. Litwa natomiast uważa sprawę tych krajów za wewnętrzną kwestję rosyjską. Litwa nie chce się dać wciągnąć do akcji, która na długie lata pokłóciłaby ją z Rosją i Niemcami. Li-

twą znajduje poparcie Anglii i ma nadzieję, że przyrzeczenia, które Anglja składają do popierania Litwy są charakteru stałego. Idea plebiscytu zbankrutowała w czasie wojny. Plebiscyt w Wilnie byłby dla Litwy tym samym, co plebiscyt w Paryżu dla Francuzów. Litwa nie widzi potrzeby utrzymywania z Polską ścisłych stosunków, niż z innymi państwami. Litwa wyrzekłaby się raczej Wilna, niż miałaby się zgodzić na federację z Polską.

Ostateczne zwycięstwo naszej ofensywy.

Komunikat Sztabu Generalnego z dnia 10 czerwca.

Wielka bitwa nad Berezyną, rozpoczęta w dniu 14 maja i prowadzona z ogromnym obustronnym napięciem, została w dniu wczorajszym uwieńczona ostatecznym naszym zwycięstwem. Nieprzyjaciel, skoncentrowawszy przed frontem armji generała Sosnkowskiego 9 dywizji piechoty, usiłował porażnie dnia 8 b. m. ująć inicjatywę w swoje ręce, rzucając w tym celu wszystkie swe siły do ataku.

Wytrzymały się krwawe i zacięte walki zwłaszcza na odcinkach VIII dywizji piechoty i grupy generała Zeligowskiego, w czasie których poszczególne miejscowości parokrotnie przechodziły z rąk do rąk.

W ostatecznym rezultacie już dnia 8 b. m. wieczorem przeciwnik został na całej linii odparty. 9 czerwca zaś rano wojska nasza przasyły do ataku, rozbijając zdecydowanym natarciem gros sił nieprzyjacielskich, które odrzucono za linję rzeki Auty. Zdobyte narazie oblężona wykazuje z górą 600 jeńców, oraz 57 karabinów maszynowych.

W rejonie Gorwala nasze oddziały dokonały śmiałego wypadu, niszcząc kilkadziesiąt łódź, przygotowanych przez nieprzyjaciela do przegrupowania i znaczne zapasy amunicji.

W rejonie na północ od Kijowa nieprzyjaciel rozwija poważniejszą akcję w obszarze Czarnobyla.

Na południowym odcinku odparto słabsze ataki przeciwnika.

Pierwszy zastępca szefa sztabu generalnego

Kuliński, general ppor.

Wiceminister Sosnkowski na froncie.

WARSZAWA, 10 czerwca. Wiceminister S. W. gen. Sosnkowski bawi na froncie i prowadzi armję, która poszczycić się może wspaniałym zwycięstwem nad wojskami sowieckimi. Agendy ministerstwa spraw wojskowych w zastępstwie gen. Sosnkowskiego prowadzi gen. Emil Gologórski.

Bolszewia przygotowuje się na nową ofensywę polską!

WIEDEN, 10 czerwca. Radio mosk. W Moskwie przygotowują się na nową ofensywę polską. Naczelne dowództwo armji sowieckiej przewiduje zacięte walki szczególnie między Dźwiną a Berezyną, gdzie Polacy zechcą dotrzeć do linii kolejowej Wileńsk-Orsza, w celu skrócenia frontu i ułatwienia obrony przez oparcie się o rzekę Łuczyszę. Tak samo w kierunku na południe od Kijowa zechcą wojska polskie posunąć się naprzód, lecz natrafiają one na zacięty opór wojsk czerwonych.

Robotnicy angielscy cieszą się każdym powodzeniem bolszewickim na froncie polskim.

WARSZAWA, 10 czerwca. Tutajsza stacja iskrowa przejęła radio z Moskwy z doniesieniem o przybyciu przedstawicieli robotników angielskich do Samary. Na zebraniu, w którym wzięli udział przedstawiciele gubernjalnych komitetów fabrycznych i komitetów związków zawodowych, urządzono Anglibom manifestację. Jako jeden z mówców wystąpił także pewien Mahometanin, który zapowiedział, że Mahometanie nie słońg oręża, dopóki nie zostaną obaleni wrogowie zachodni rządywspolitej sowieckiej i dopóki Muzułmanie na wschodzie nie zostaną wyzwoleni z pod przemocy kapitału angielskiego(???)

W imieniu Anglii dziękował delegat Williams za powitanie i zapewniał, że robotnicy angielscy cieszą się zwycięstwami bolszewików nad kontrrewolucją i radują się również z każdego powodzenia bolszewickiego na froncie polskim.

Niemcy zdeprymowani powodzeniem polskim.

WARSZAWA, 10 czerwca. Niepowodzenia wojsk sowieckich na froncie północnym wywołały w Niemczech konsternację.

Sojusz muzułmańsko-bolszewicki?

Tendencyjne iskrowki p. Cziczoriną.

WARSZAWA, 10 czerwca. Radjostacja krakowska przejęła cały szereg sensacyjnych i tendencyjnych iskrowek z Moskwy o przymierzu Turków z Sowdepją. Cel tego rodzaju telegramów jest wiadomy, bolszewicy chcą w ten sposób przestraszyć Europę widmem granego przymierza muzułmańsko-bolszewickiego, wobec którego przerażona Europa, zwłaszcza Anglja, Francja i Polska, łatwiej pójdzie na ugodę z bolszewikami.

Oto treść radjotelegramów, które, raz jeszcze podkreślić trzeba, należy przyjąć z wielką rezerwą.

Rząd sowiecki otrzymał pismo od Mustafy-Kemala Paszy, którym wyraża życzenie zawarcia stosunków z Rosją sowiecką, dla prowadzenia wspólnej walki przeciw zagranicznemu imperjalizmowi.

Rząd sowiecki baczenie śledzi bohaterką walkę narodu tureckiego w obronie niepodległości i życzy mu, imie-

niem robotniczo-chłopskiej republiki, pomyślnego zakończenia tej walki.

Następna depeza z Moskwy nastąpił przewrót bolszewicki w Persji. Utworzył się rewolucyjny rząd. Anglicy z pomocą opuszczają Bagdad.

Wreszcie dnia 9 b. m. radjostacja krakowska przejęła następującą depezę, wysłaną z Moskwy: Wojska Kemala Paszy, walczące o niezawalność Turcji, posuwają się w kierunku Morza Czarnego. Przyszło już do walki z wojskami angielskimi. Kemal Pasza zamierza zaatakować Grecję. Wydał on odezwę wzywającą Turków do wojny świętej. Obecnie stoją wojska powstańcze Kamala Paszy w odległości 180 wiorat od Konstantynopola.

W związku z wiadomościami o przewrocie w Persji, Bonar Law oświadczył, że powstało to prawdopodobnie z opuszczenia przez Anglików miasta Reszt.

Powiększenie przydziału węgla górnośląskiego.

WARSZAWA, 10 czerwca. (PAT). Wyższa europejska Komisja węglowa w Paryżu zdecydowała powiększyć dotychczasowy przydział węgla górnośląskiego dla Polski o 2.0.000 ton miesięcznie, czyli z 250.000 na 450.000 ton.

Zniesienie stanu oblężenia.

POZNAN 10 czerwca. (PAT). — Rozporządzeniem ministerstwa b. dzielnicy pruskiej zniesiony zostaje z dniem 10 bm. stan oblężenia w ziemiach nowoprzyjętych i przyznanych Polsce trak-

tatem pokojowym, a położonych poza była linją demarkacyjną.

Komisja aljancka a zaizki produkcji węgla w Zagłębiu karwińskim.

CIESZYN, 10 czerwca. Produkcja węgla w Zagłębiu Ostrawsko-Karwińskim spadła w ubiegłym tygodniu o 700.000 kg. Spadek ten w przyszłości poważnego przesilenia. Winę ponosi komisja aljancka, która znając postulat górników, nie chce usunąć handlarzy czeskiej z obszarów plebiscytowych.

Nowy rząd niemiecki.

PARYŻ, 9 czerwca (PAT) Radio. Z Berlina donoszą: Prezydent

Ebert polecił kancierzowi Millerowi utworzenie nowego gabinetu. Panuje przekonanie, iż Ebert uczyni próbę w kierunku zaangażowania do nowego gabinetu i przedstawicieli nierawisłych socjalistów.

„Trudności zostały usunięte“.

POŁDNIU 10 czerwca. (PAT). — Z Londynu donoszą nieoficjalnie, że trudności wstępne, uniemożliwiające dotychczas natychmiastowe podjęcie stosunków handlowych Anglii z Rosją, zostały usunięte. Najprawdopodobniej środkiem płatniczym będzie złoto i platyna.

Przesłano gabinetowe we Włoszech.

WINDHIZ 10 czerwca. (PAT). — Przesłano gabinetowe we Włoszech wywołane roszczeniami przodawcy skłama wydawniczym rozporządzenia o podniesieniu cen chleba i wywołani stąd wydarzeniami w Rzymie. Wszystkie partie w Izbie Pracy są Gabinetowi Nitti'ego. Wszystkie stronnictwa żądają powrotu Giolitti'ego.

Nowa deliberacja rządu ukraińskiego.

LWOW 9 czerwca (PAT). Pisma ukraińskie zgłaszają deliberację nowego rządu republiki ukraińskiej, która zapowiada szeroki reform politycznej i ekonomicznej polityki. Zanim ona między innymi usiępi reformację:
Ukraińskie jako samodzielne i niezależne państwo zamierza opierać się w swej polityce na samodzielnej Katedrze z perspektywą polityki, z którą utrzymują najścisłejsze związki przyjaźni. Jednym z głównych zadań nowego gabinetu będzie podjęcie decyzji o samostanowieniu tych ziem w stosunku do Rosji i Ukrainy.
Zadaniem on tak uchylić różnicę rolę z uwzględnieniem interesów wiejskiej, a na razie zastawi wiadomościach pochodzią dotychczasową zmianę. Wobec nowego rządu nie ma on ośmiśnić unowocześnienie uszko oświatowa szkolnictwa itd.

Brudów o Falcie.

KOPENHAGA 10 czerwca. Powrócił tu w. Morsky z 98 Duńczykami, po-

zostali jeszcze w Rosji. Opowiedział on współpracownikowi „Politiken“, że Buisilow zaraz po otrzymaniu nominacji na wodza wojsk czerwonych, ogłosił w „Izwestia“ list otwarty do Kamienieva, w którym podnosi, iż aczkolwiek nie jest bolszewikiem, chwycił za broń, z powodu groźby polskiej, zawieszanej nad Rosją. Prawosławny chłop nie powinien ulec rzymsko-katolickiej władzy Polaków, wszyscy muszą się skupić, aby powstrzymać nawale, idącą od zachodu.

Martiny utrzymuje, że oburzenie i ruch antypolski są żywiołowe i wniknęły we wszystkie warstwy społeczne. Szuwałjew, minister wojny za caratu, powołany został na stanowisko głównego intendenta wszelkich materiałów wojennych w Moskwie.

Anglicy wykupują wielkie majątki na Białorusi.

MINSK, 7 czerwca. Największy majątek okręgu mińskiego, własność b. księcia Piotra i Mikołaja Mikołajewiczów, Stary Borysów, zawierający 50 tysięcy dziesięcin lasu i gruntów, nabyło angielskie towarzystwo akcyjne przy współudziale znanych przemysłowców południowo-rosyjskich, Szarlatow. Transakcja została dokonana w Krymie przed odjazdem księcia Mikołajewiczów do Włoch. Suma sprzedaży dosięga setek milionów.

Wybory na uniwersytecie poznańskim.

POZNAN, 7 czerwca. Dokonano dzisiaj wyborów na uniwersytecie poznańskim. Na rektora obrano podwójnie prof. Szwedkiego, na prorektora — Peretiatkowicza. Dziekanem wydziału filozoficznego został prof. dr. Bedyński, prawnego — Kasznica, rolniczo-leśnego — Niklewski.

Wiadomości telegraficzne.

Anglicy w dalszym ciągu stawiają opór w zaproszeniu Polski na konferencję w Spa, gdzie będą rozważane bardzo ważne sprawy, m. in. ewentualne zmiany w traktacie wersalskim.

Podwyżka ceny chleba w Rzymie wywołała w mieście manifestację.

Deficyt w budżecie włoskim wynosi 13 miliardów lirów.

Z Tokio urzędowo donoszą, że wojska japońskie, po wkroczeniu do Nikołajewsk, nie zastały tam ani jednego żywego Japończyka. Istnieje przypuszczenie, że urządzono tam pianową rzeź.

Rada wojskowa w Wersalu domaga się ograniczenia armii niemieckiej do 100,000 ludzi.

Kraków serdecznie witał wczoraj prezesa amerykańskiej organizacji pomocy dla żołnierza polskiego I. M. C. A. p. Motta.

Według dotychczasowych nieurzędowych obliczeń podział mandatów w nowym Sejmie Rzeszy będzie następujący:

Socjaliści większości 110, niezawisli 80, centrum 65, niemiecka narodowa partja lewicowa 65, niemiecka partja ludowa 61, lista chrześcijańska - federacyjna 21, niemiecka partja hanowerska 5, bawarski związek włościański 4, komuniści 2, nowy parlament liczyć będzie ogółem 460 posłów. Wszystkiego oddano 25,769,069 głosów.

Ostateczny rezultat wyborów będzie wiadomy w środę. Dotąd nie poczyniono jeszcze żadnych kroków urzędowych w kierunku utworzenia nowej większości i rządu.

Strajk kolejarzy paryskich ukończono ostatecznie.

Łudność w okolicach Tyflisu, zbuntowawszy się, wyrzuciła 2 tys. komunistów.

Lloyd George oświadczył Krassinowi, że rządy państwa sprzymierzonych postanowiły stanowczo oficjalnie nie nawiązywać stosunków handlowych z Rosją, pozostawiając wszakże swobodą w tym względzie inicjatywę prywatnej.

Wiadomości polityczne.

Milukow

O wojnie polsko-rosyjskiej.

W rozmowie z londyńskim korespondentem „Politiken“, oświadczył przywódca kadetów Milukow, że Polacy żyją nadzieją utrzymania Rosji w stanie rozbitcia i bezbronności. Wytknąwszy sobie podobny plan, nie poparli białych armii w walce z bolszewikami. Prosił Polaków — podkreślił Milukow — o pomoc i ofiarowali jej wojskowym dowódcom zupełną wolność działania na przetrznięciach Rosji, któreby wojska polskie zajęły. Otrzymałmy odpowiedź dopiero po upływie półrocza, wtenczas, gdy było już zapóźno. Polacy równocześnie z Denikinem wojowali przeciw czerwonym, lecz w chwilach rozpoczynania działań zaczepnych przez Denikina, zaprzestawali walki, skutkiem czego wspólni nieprzyjaciel uwolniony od nacisku z zachodu, mógł rzucić wszystkie swoje siły przeciw wódzowi białych armji rosyjskiej.

Nie chcą arobyiskupa Teodorowicza.

Starania ks. arc. Teodorowicza w sprawie przyjęcia go w skład klubu poselskiego Narodowego Zjednoczenia Ludowego, napotykały na poważną trudność. Członek klubu, między którymi nie brak księży, wypowiada się kategorycznie przeciwko przyjęciu p. ks. Teodorowicza.

Paderewski przyjeżdża na kilka dni.

Paderewski przyjeżdża 10 bm. do Warszawy na kilkudniowy pobyt. Następnie Paderewski udaje się do Anglii, aby na uniwersytecie w Oxfordzie uczestniczyć w promowaniu go na doktora honoris causa.

Odpowiedzi Redakcji.

O b. Marcinkowskiego, aut. za listu do PKU, redakcja uprzejmie prosi o pofatygowanie się do redakcji w dniu dzisiejszym pomiędzy 6—7 wiecz.

OGŁOSZENIA ZWYCZAJNE.

Drukarnia Akcydensowa
LÓDŹ, „PRACA” LÓDŹ, Przejazd 8.
PRZEMIANE OBSTALUNKI NA ROBOTY DUKARSKIE n. p. RACIUNKI, BLANKIETY, CYRKULARZE, KWITARJURZE, KLEJYDRY, BILETY WIZYTOWE, AFISZE, PROGRAMY i t. p.
DLA STOWARZYSZEŃ I ORGANIZACJI ROBOTNICZYCH ZNACZNE USTĘPSTWO.

„Kolonje robotnicze“
brozurka napisana przez inż. Roszkowskiego odbitka ze „Sprawy Robotniczej“ wyszła nakładem Spółki wydawniczej „POCHODNIA“ i jest do nabycia w Sekretarjacie N. Z. R. (Piotrkowska Nr. 91) oraz we wszystkich księgarniach.

Czy chcecie powiększyć naszą Ojczyznę?
Zdebrć dla niej drogę do morza?
Czy chcecie wyrwać z pod jarzma Krzyżaków i przyłączyć do Polski piękny kraj mazurski, ulegający 11,000 km. kw., wraz z jego pół miljonem polskiego ludu, z 18 miastami, 1800 wioskami i z 2300 rybnymi jeziorami?
Złóżcie więc na ten cel w administracji naszego państwa, lub przedłożyć do Mazurskiego Komitetu Probicytowego w Warszawie (ul. Chałubińskiego 25).
choćby i marke.
Spełnijcie Wasz obowiązek wobec Ojczyzny!

Płace najlepsze ceny
Kino BOLINA SZWAJCARSKA
ul. Sienkiewicza № 40.
Dział
Tajemnice dworu Petersburskiego Sensacyjny dramat w 5 częściach.

Ogłoszenia drobne.
A. A. A. Kupuje zakłady karakulowe, fokowe różne futra męskie. Płace najlepiej Grossman, Piotrkowska 24. 1722-30
Bartczak Zygmunt zagubił paszport niemiecki, wydany w Łodzi. 1761-3
Bornsztajn Ezmil zagubił kartę węglową wydaną w Międzybuziu. 1760-1

Łudwika Antonina zagubiła legitymację chlebową, wydaną na dwie osoby. 1762-1
Jaworska Antonina zagubiła paszport niemiecki, wydany w Siedlcach. 1773-3
Kupuje garderobę, bieliznę, dywany, futra, meble, sprzęty domowe. Sienkiewicza 20-16, prawa oficyna, ostatecznie wejście, parter. 1635-4
Kordasz Jan zagubił legitymację chlebową, wydaną na 5 osób.
Kopyta (formy) szewskie, woskowe nadzieży. Sienkiewicza 25, I piętro. 1738-2
Lewicki Bolesław zagubił paszport niemiecki, wydany w Łodzi. 1713-8
Jewacki Andrzej zagubił paszport rosyjski wydany w Łodzi. 177-3
Inteligentna panią znająca się na gospodarstwie domowym, szuka odpowiedniego zajęcia na chętniej do domu. Łask. zgł. pod „Gospodarstwo“ do Adm. „Praca“.

Inteligentna, sympatyczna dziewczyna pozostająca w ciężkich warunkach życia, szuka tą drogą człowieka bardzo szlachetnego, który mógłby się nią zająć i dopomóc do zdobycia lepszej przyszłości. — Łask. zgł. pod „Uczciwość“ do adm. „Praca“.
Prosta droga.
Jeśli chcesz kupić ubranie męskie i dziecięce, różne meble, wózek cięgarowe. Zobacz na Jermarska Łódzkiej. Piotrkowska 44, I p. Wielki wybór ubrań męskiej roboty od 1,600 m. ubrania robotnicze od 50 m. Drobny towar najniższa cena jest dwoją naszą prasy. Bronisz w Jagoda. Kooperatywom hurtownie rabat. 1593-5
Smykała Antonina zagubiła paszport niemiecki wydany w Łodzi. 1773-3
Szymaniec Franciszek zagubił kartę węglową wydaną w Łodzi. 1773-3
Szymanski motor lokom. firma Dejea, wiadomość w ul. Rzechta, gmina Męta pow. Sieradzi u Józefa Kowalczyka.
Szlachetna Wanda zagubiła paszport niemiecki wydany w Łodzi. 179-8
Stefanek Stanisław zagubił nadkartę wydaną z fabryki Helntz i Kunitzer. 1724-8
Stefanek Seweryn zagubił paszport polski wydany w gm. Brus. 17-3
Szymanski Józef stracono — kartę chlebową, wydane na okres 121.
Szymanski Stanisław zagubił nadkartę wydaną z fabryki Helntz i Kunitzer. 1707-3
Zagubiła karta węglowa z nr. 8 030 Zaw. Sienkiewicza 71. 1776-1
Zawiałek Antonina zagubiła nadkartę wydaną z fabryki Helntz i Kunitzer. 1763-3